

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

APIE PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2025–2027 METŲ BIUDŽETO PROJEKTĄ

Pakruojo rajono savivaldybės 2025–2027 metų biudžeto projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymu (toliau – įstatymas), Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašu, Pakruojo rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) 2025–2027 metų strateginiu veiklos planu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais savivaldybės biudžeto projekto rengimą, Savivaldybės asignavimų valdytojų pateiktais sąmatų projektais bei biudžetinių įstaigų pajamų už teikiamas paslaugas prognozėmis.

PAJAMOS

Įstatymu patvirtinti šie 2025 metų savivaldybių biudžetų finansiniai rodikliai:

1. Gyventojų pajamų mokesčio dalis (procentais), išskyrus fiksuoto dydžio gyventojų pajamų mokesťį, mokamą už pajamas, gaunamas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą, tenkanti visų savivaldybių biudžetams nuo šio mokesčio pajamų į Lietuvos Respublikos konsoliduotus valstybės ir savivaldybių biudžetus, – 50,64 proc., kurią sudaro pastovioji dalis – 43,62 proc., kintamoji dalis – 7,024 proc.

2025 metų sumas kintamajai gyventojų pajamų mokesčio daliai apskaičiuoti sudaro (įstatymo 5 priedas):

- 4 177,0 tūkst. Eur – 2018–2024 metų sumos kintamajai gyventojų pajamų mokesčio daliai apskaičiuoti;
- 334,0 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui dėl minimaliosios mėnesinės algos padidینimo didinti;
- 54,0 tūkst. Eur – kultūros ir meno darbuotojų darbo užmokesčiui didinti.

2. Pakruojo rajono savivaldybės biudžetui skiriama 0,6366 proc. gyventojų pajamų mokesčio dalis, pagal kurią Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos faktiškai įplaukusias lėšas iš gyventojų pajamų mokesčio perveda Savivaldybei.

3. Savivaldybės gyventojų pajamų mokesčio dalis, reikalinga prognozuojamoms pajamoms iš gyventojų pajamų mokesčio apskaičiuoti, yra 100 proc.

4. Valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams. Įstatymo 6 priede nurodytos bendros valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų sumos, o 4 straipsnio 1 dalis įpareigoja valstybės biudžeto asignavimų valdytojus per 5 darbo dienas nuo įstatymo įsigaliojimo dienos paskirstyti ir pranešti šias dotacijų sumas savivaldybėms. Įstatymas įsigaliojo 2024 m. gruodžio 24 d., tačiau ne visos įstaigos laiku pranešė apie valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų paskirstymą Savivaldybei. Tai labai apsunkina tinkamai ir laiku parengti savivaldybės biudžeto projektą.

Įstatymu numatomas savivaldybės biudžeto finansinis rodiklis – prognozuojamos pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio, išskyrus fiksuoto dydžio gyventojų pajamų mokesťį, mokamą už pajamas, gaunamas iš veiklos, kuria verčiamasi turint verslo liudijimą, kuriuo Savivaldybė privalo vadovautis rengdama savo biudžetą. 2025 m. prognozuojamos pajamos 22 140,0 tūkst. Eur. Į prognozuojamų pajamų rodiklį neįskaitomos Savivaldybės biudžetinių įstaigų pajamos, vietinės rinkliavos, pajamos, priskirtos pagal Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymą, materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos.

1 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės biudžeto pajamų planas

(tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Pajamos	Projektas 2024 m.	Patikslintas 2024 m.	Projektas 2025 m.	2025 m. palyginimas su patikslintu 2024 m.	2025 m. palygin. su patikslintu 2024 m. %
1	2	3	4	5	6	7
1.	Mokesčiai – iš viso	21589,000	21917,271	24137,000	2219,729	110,1
1.1.	Gyventojų pajamų mokestis	19627,000	19731,700	22158,000	2426,300	112,3
1.2.	Turto mokesčiai – iš viso	1895,000	2097,000	1900,000	-197,000	90,6
1.2.1	Žemės mokestis	1500,000	1580,000	1500,000	-80,000	94,9
1.2.2	Paveldimo turto mokestis	15,000	18,000	15,000	-3,000	83,3
1.2.3	Nekilnojamojo turto mokestis	380,000	499,000	385,000	-114,000	77,2
1.3.	Mokestis už aplinkos teršimą	67,000	88,571	79,000	-9,571	89,2
2.	Dotacijos – iš viso	12420,427	16164,530	13476,920	-2687,610	83,4
2.1.	Specialios tikslinės dotacijos – iš viso	11289,634	11360,497	12414,769	1054,272	109,3
2.1.1	Mokymo reikmėms finansuoti	7371,700	7546,200	8459,100	912,900	112,1
2.1.2	Savivaldybių mokykloms (klasėms), skirtoms šalies (regiono) mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, išlaikyti	218,900	218,900	0,000	-218,900	0,0
2.1.3	Valstybinėms funkcijoms atlikti	3699,034	3595,397	3955,669	360,272	110,0
2.2.	Kelių priežiūros ir plėtros programai		1372,400		-1372,400	0,0
2.3.	Kitos tikslinės dotacijos	858,074	2457,063	1062,151	-1394,912	43,2
2.4.	Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos		575,527		-575,527	0,0
2.5.	Grąžintos įgyvendintų projektų ES lėšos	272,719	399,043		-399,043	0,0
3.	Kitos pajamos – iš viso	3408,800	3729,703	3587,500	-142,203	96,2
3.1.	Turto pajamos – iš viso	1132	1401,972	1268,000	-133,972	90,4

3.1.1	Nuomos mokestis už valstybinę žemę	600,000	855,300	650,000	-205,300	76,0
3.1.2	Mokestis už medžiojamų gyvūnų išteklius	37,000	34,472	33,000	-1,472	95,7
3.1.3	Kiti mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	495,000	475,500	580,000	104,500	122,0
3.1.4	Dividendai, palūkanos		36,700	5,000	-31,700	13,6
3.2.	Pajamos už prekes ir paslaugas – iš viso	1039,800	1064,631	1083,500	18,869	101,8
3.2.1	Pajamos už patalpų nuomą	63,000	74,000	77,400	3,400	104,6
3.2.2	Pajamos už atsitiktines paslaugas	241,500	258,531	196,200	-62,331	75,9
3.2.3	Įmokos už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos įstaigose	735,300	732,100	809,900	77,800	110,6
3.3.	Rinkliavos – iš viso	1219,000	1228,000	1218,000	-10,000	99,2
3.3.1	Valstybės rinkliavos	24,000	28,000	32,000	4,000	114,3
3.3.2	Vietinės rinkliavos	31,000	36,000	31,000	-5,000	86,1
3.3.3	Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą	1164,000	1164,000	1155,000	-9,000	99,2
4.	Pajamos iš baudų ir konfiskacijos	15,000	23,500	15,000	-8,500	63,8
5.	Kitos neišvardytos pajamos	3,000	11,600	3,000	-8,600	25,9
6.	Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	43,000	43,000	40,000	-3,000	93,0
	Iš viso pajamų	37461,227	41854,504	41241,420	-613,084	98,5
	Lėšų likutis metų pradžioje	1794,377	1794,377	2109,555	315,178	117,6
	Iš viso	39255,604	43648,881	43350,975	-297,906	99,3
	Paskolos	530,000	1080,000	1409,230	329,230	130,5
		39785,604	44728,881	44760,205	31,324	100,1

Per metus savivaldybėms yra skiriama papildomai lėšų iš valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžetas yra tikslinamas, todėl, lyginant ankstesnių metų biudžeto pajamas, susidaro didelis skirtumas.

Lyginant su patikslintu 2024 metų biudžetu, planuojamas savivaldybės 2025 metų biudžeto pajamų planas yra mažesnis 613,084 tūkst. Eur. Į 2025 metų savivaldybės biudžeto pajamų

planą dar neįtrauktos lėšos, skiriamos savivaldybėms Vietinės reikšmės viešiesiems ir vidaus keliams tiesti, taisyti (remontuoti), rekonstruoti, prižiūrėti, saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, šiems keliams inventorizuoti ir pan. Kai valstybės institucijos ir įstaigos atitinkamas lėšas paskirstys savivaldybėms, bus tikslinamas ir savivaldybės 2025 metų biudžetas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 5 dalies 2 punktu, nustatoma tokia savivaldybės biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė: Savivaldybė, vertindama savo biudžeto atitiktį nustatytai biudžeto sudarymo taisyklei, gali prie einamųjų metų pajamų pridėti tokią dalį praėjusių metų gruodžio 31 dieną buvusių sukaupytų savivaldybės biudžeto nepanaudotų pajamų (t. y. gautų, tačiau nepanaudotų pajamų, išskyrus nepanaudotas Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas), kuri einamaisiais metais panaudojama asignavimams.

2024 metų nepanaudota pajamų dalis, kuri viršija panaudotus asignavimus, yra 2 109,555 tūkst. Eur, iš jų pagal finansavimo šaltinius:

- 1 939,171 tūkst. Eur pajamų dalis savarankiškosioms funkcijoms vykdyti;
- 5,106 tūkst. Eur biudžetinių įstaigų pajamos;
- 135,403 tūkst. Eur aplinkos apsaugos specialiosios programos pajamos;
- 7,829 tūkst. Eur pajamos už valstybinės miesto žemės pardavimą;
- 22,046 tūkst. Eur pajamos už socialinius būstus.

ASIGNAVIMAI

Pakruojo rajono savivaldybės biudžeto 2025 metų asignavimų planas pagal visus finansavimo šaltinius yra 44 760,205 tūkst. Eur. Šie asignavimai yra paskirstyti 36 asignavimų valdytojams.

Asignavimai darbo užmokesčiui yra suplanuoti atsižvelgiant į patvirtintą minimalųjį mėnesinį atlyginimą (1 038 Eur) ir padidintus minimalius koeficientus, kurie nuo 2025 m. sausio 1 d. didėja nuo 10 iki 20 proc. Kitiems darbuotojams, kurių koeficientai viršija nustatytus minimalius koeficientus, atlyginimų didinimui yra numatytas 6,3 proc. didesnis darbo užmokesčio fondas.

Pakruojo rajono savivaldybės 2025–2027 metų strateginiame veiklos plane yra patvirtintos šešios programos, atitinkamai ir savivaldybės biudžetas yra paskirstytas pagal tas pačias šešias programas.

2 lentelė. Pakruojo rajono savivaldybės biudžeto asignavimai pagal programas (Eur)

Programa	Pavadinimas	2025 m. planas	proc.
		Iš viso	
01	Efektyvaus, į gyventojų ir verslo poreikius orientuoto valdymo programa	7 944 392,0	17,7
02	Aukštos ugdymo kokybės ir mokymosi visą gyvenimą skatinimo programa	17 622 981,0	39,4
03	Saugios aplinkos kūrimo, kūrybiškumo, sportiškumo ir pilietiškumo skatinimo, turizmo plėtojimo programa	4 043 515,0	9,0
04	Modernios rajono infrastruktūros plėtojimo programa	2 632 529,0	5,9
05	Socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimo programa	9 487 490,0	21,2

06	Pažangaus verslo ir žemės ūkio kūrimo, švarios ir saugios aplinkos išsaugojimo programa	3 029 298,0	6,8
	IŠ VISO:	44 760 205,0	100,0

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 15 straipsnis įpareigoja savivaldybes sudaryti mero rezervą, kuris turi būti ne mažesnis kaip 0,25 proc. ir ne didesnis kaip 1 proc. patvirtintų savivaldybės biudžeto pajamų (neįskaitant valstybės dotacijų savivaldybių biudžetams). 2025 metų biudžeto projekte yra suplanuotas 88,058 tūkst. Eur mero rezervas. Tai sudaro 0,32 proc. planuojamų savivaldybės biudžeto pajamų (neįskaitant valstybės dotacijų savivaldybių biudžetams).

SKOLINIMASIS

Savivaldybės negrąžintų paskolų likutis 2025 m. sausio 1 d. yra 2 636,300 tūkst. Eur ir 576,3 tūkst. Eur paskolos garantija Savivaldybės įmonėms.

Savivaldybė pagal grafiką 2025 metais turi grąžinti 673,528 tūkst. Eur paskolų.

BIUDŽETO RODIKLIAI 2026 IR 2027 BIUDŽETINIAMS METAMS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 2 punktu nuo 2025 metų tvirtinant savivaldybės biudžetą taip pat tvirtinami ir biudžeto rodikliai antriesiems ir tretiesiems biudžetiniams metams, t. y. bendros planuojamų pajamų ir planuojamų asignavimų sumos.

Planuojami Pakruojo rajono savivaldybės biudžeto rodikliai 2026 ir 2027 biudžetiniams metams:

1. Bendra planuojamų pajamų suma 2026 metams – 42 948,759 tūkst. Eur, 2027 metams – 44 440,919 tūkst. Eur.

2. Bendra planuojamų asignavimų suma 2026 metams – 42 948,759 tūkst. Eur, 2027 metams – 44 440,919 tūkst. Eur.